

Maksó Bianka

Közérdekű adat kiadása iránt indított perben döntött a Fővárosi Ítéltábla*

A közérdekből nyilvános adat és az adatösszesség közötti vitatott különbség feloldására minősítési eljárás adta meg a választ

Hivatalos hivatkozás: Fővárosi Ítéltábla 2. Pf. 21.394/2012/4.

Tárgyszavak: közérdekű adat kiadása • közérdekből nyilvános adat • adatösszesség • minősített adat • kormánytisztviselők adatai • információszabadság

Értelmezett jogszabályhelyek: 2011. évi CXII. törvény 3. § 6. pont, 26.–28. §; 2011. évi CXCV. törvény 179. §

1. Tények
2. Pertörténet
  - 2.1 Az elsőfokú bírósághoz benyújtott kereset tárgya és az ítélet
  - 2.2 Fellebbezés az elsőfokú ítélet ellen
  - 2.3 A másodfokú bíróság ítélete
3. A döntés jogi érvelésének rekonstrukciója
  - 3.1. Az elsőfokú bíróság jogi érvelésének rekonstrukciója
  - 3.2. A másodfokú bíróság jogi érvelésének rekonstrukciója
4. A rendelkező rész és a *ratio decidendi*
5. A jogi érvelés kritikája
  - 5.1. Egyedi adat kontra adatösszesség
  - 5.2. A nyilvánvalóan jó döntés
6. Az eset jelentősége

1. Tények

Felperes 2012. március 9-én elektronikus levélben fordult a Külügyminisztériumhoz (a továbbiakban: alperes) azzal az igénynyel, hogy az állományába tartozó foglalkoztatottak bizonyos személyes adatait, nevezetesen a 2011. évi CXCV. a közszolgálati tisztviselőkről szóló törvény (a továbbiakban: Kttv.) 179. § szakaszában meghatározott személyes adatait, mint közérdekből nyilvános adatokat a számára küldje meg. Alperes 2012. március 19-én kelt levelében az adatok adatállományként történő kiadását megtagadta diplomáciai és nemzetbiztonsági sérelem bekövetkezésének, illetve ennek veszélyére történő hivatkozással.

2. Pertörténet

2.1. Az elsőfokú bírósághoz benyújtott kereset tárgya és az ítélet

Felperes élve a 2011. évi CXII. az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvény (a továbbiakban: Infotv.) 31. § szakaszában biztosított jogával bírósághoz fordult, kérve alperes kötelezését az igényelt adatok kiadására. Kereseti kérelmében rámutatott, hogy az igényelt adatok közérdekből nyilvános adatok¹ minden egyes kormánytisztviselőt illetően, így a teljes állományban foglalkoztatottak adatainak összessége kapcsán is ugyanilyen minőségű. Érveit

nyomatékosítva utalt az Infotv. 26. § (3)² bekezdésére is, mint általános szabályra. Az igényelt adatösszesség új adatminőséget nem hoz létre, továbbá nyilvánvaló, hogy alperes rendelkezésére állnak és kiadásuk számítógépek alkalmazásával nem jelent aránytalan többletmunkaterhet sem. Tagadta, hogy titkosszolgálat részére felhasználható adatbázis létrehozását célozná igénylése, illetve vitatta a visszaélészerű joggyakorlására tett alperesi hivatkozásokat. Felperes kiemelte, hogy már jelen igénylést megelőzően minősítési eljárás alá vonhatták volna a vonatkozó adatok körét, amennyiben azok megismerése bármilyen kockázatot jelenthet az állam, elsősorban annak külügyi kapcsolataira nézve.

Alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint felperes „elmossa a különbséget” a konkrét kormánytisztviselő egyedi ügyben történő hatáskörgyakorlásával járó adatnyilvánossága valamint a teljes személyi állományra vonatkozó összesített adatok között, mellyel rendeltetésellenes joggyakorlást valósít meg, igénye ezért a jogalkotói céllal ellentétes. A vonatkozó törvények „adatra” vonatkoznak, és kiterjesztő értelmezéssel rendelkezéseiket adatállományra alkalmazni nem szabad. Utalt arra, hogy a közszolgálati alapnyilvántartásból – Kttv. 2. sz. mellékletében meghatározott adatok körében vezetett nyilvántartás³ – meghatározott személyek részére, adott feltételek teljesülése és törvényben foglalt célból jogszerű az

* Szakmai lektor: Menyhárd Attila.

1 Infotv. 3. § (6) bek., mint értelmező rendelkező ad definíciót. Jelen esetben, mint fogalmi elem, a nyilvánosságot elrendelő jogszabályhely a Kttv. 179. § szakasz a) – i) felsorolása.

2 A törvény indokolása szerint jelen bekezdése a közérdekű adatok nyilvánosságát úgy segíti elő, hogy az állam működésének átláthatósága érdekében a közfeladatot ellátó szerv feladat- és hatáskörében eljáró személy neve, feladatköre, munkaköre, vezetői megbízása, a közfeladat ellátásával összefüggő egyéb személyes adata, valamint azok a személyes adatai, amelyek megismerhetőségét törvény előírja, közérdekből nyilvánosak. Az érintettek további adatai nem feltétlenül szolgálnak a szerv átlátható működését, sőt a befolyásmentes működést korlátozhatja. Ezért „a munkavégzésre irányuló jogviszony és a közfeladat sajátosságaira tekintettel van, és lehetővé teszi a különbségtételt a nyilvánosságra hozható személyes adatok tekintetében.”

3 Kttv. 177. §.

adatszolgáltatás⁴ anonimizált módon. Ettől eltérő adatbázist – melyet felperes igényelt – alperes törvény szerint nem birtokol és nem köteles készíteni sem, mely álláspontja szerint aránytalan munkateher és költség volna számára. Hivatkozott alperes arra, hogy felperes nem rendeltetésszerű joggyakorlást folytat, hiszen offenzív és defenzív célokra használható fel az általa igényelt adatbázis, így fennáll a diplomáciai, nemzetbiztonsági sérelem és az alkalmazottak magánérdekei sérelmének lehetősége, mely elégséges alapot biztosít az adatok kiadásának jogszerű megtagadására.

Az elsőfokú bíróság az adatok elektronikus úton történő kiadására kötelezte alperest 2012. május 30-án kelt határozatában⁵ az Infotv. 31. § (7) bekezdése alapján, melyre 15 napos teljesítési határidőt szabott.

2.2. Fellebbezés az elsőfokú ítélet ellen

Alperes az első fokú határozat megváltoztatását, a felperes keresetének elutasítását kérte. Álláspontja szerint nem szabad kiterjesztően értelmezni a fogalmi meghatározást a vitás adatok körében, hiszen nem pusztán mennyiségi, hanem minőségi különbség alakul ki egyes dolgozók közérdekből nyilvános adatai és a teljes személyi állomány adatait magában foglaló adatállomány között. Az így kiadni igényelt adatbázis alkalmas elemzések végzésére, mely az ország diplomáciai és nemzetbiztonsági érdekeinek veszélyeztetésével, akár sérelmével jár. Az igénylés céljáról felperes nem hajlandó nyilatkozni, azonban vélhetően a nyilvánosságra hozatal szándéka vezeti, hiszen honlapján közzétette az eljárás addigi eredményeit.

Az első fokú határozat indokolásával megegyezően alperes jogszerű minősítési eljárást lefolytatva a Kttv. 178. § szakaszában meghatározott adatokról készített összesítő kimutatását alperes államtitkára minősítette, az eljáráshoz tartozó minősítési javaslatot és az ellenjegyzett döntést a per irataihoz csatolta.

Felperes az első fokú határozat helybenhagyását kérte. Rámutatott, hogy igénylésekor nem kimutatást, hanem adatok összességét kérte, azonban a kimutatás minősítésével az egyedi adatok, s így álláspontja szerint azok összessége is megtartja közérdekből nyilvános minőségét. A rendeltetésszerű joggyakorlás elvével ellentétesnek véli alperes intézkedését a minősítés vonatkozásában. Álláspontja szerint az adatok minősítése keletkezésük után indokolt, hiszen a minősítési eljárás utólagos lefolytatása bármilyen közérdekű adat nyilvánosságát korlátozhatja. A fedett álláshelyen dolgozókra utalva kiemelte, hogy annak célja kifejezetten az, hogy a fedett pozíciót leplezze egy nyilvánosan megismerhetővel.

2.3. A másodfokú bíróság ítélete

A másodfokú bíróság megváltoztatta az első fokú határozatot és 2012. október 11-én felperes keresetét elutasította határozatában, mivel az igényelt adatok köre megegyezik a minősített kimutatás adataival. Hatáskörének hiányát állapította meg a minősítési eljárás felülvizsgálatát tekintve, a minősítést pedig az első fokú eljárásban még fenn nem állt új tényként vette tudomásul, de nem új bizonyítékként kezelte.

3. A döntés jogi érvelésének rekonstrukciója

3.1. Az elsőfokú bíróság jogi érvelésének rekonstrukciója

A Fővárosi Törvényszék döntésekor kiindulópontként értékelte az Alaptörvényben alapjogként deklarált információs szabadságot. Kiemelte, hogy az Infotv. általános elvei és konkrét rendelkezései értelmében is a közérdekű adatok kiadásának vizsgálatakor a megtagadás okait szűken kell értelmezni. Nagyobb súlyú közérdek kell, hogy indokolja a megtagadást, mint amely a kiadáshoz fűződne.⁶ A megtagadás jogszerűségét alperesnek kell bizonyítania, aminek jelen eljárásban nem tett eleget – a vizsgált adatok köre ekkor még nem volt minősítve –, egyéb igazolt korlátozás nem állt fenn, tehát az első fokú bíróság nem észlelt törvényi rendelkezést a megismerhetőség megtagadásának alapjául. A Kttv. bizonyos adatok vonatkozásában kifejezetten nyilvánosságot ír elő, melyhez alapvető közérdek társul, s az egyenként közérdekből nyilvános adatok összességükben is megtartják ilyen minőségüket. A bíróság utalt arra, hogy az a körülmény, hogy az adatnyilvánosságot előíró törvényi rendelkezések nincsenek figyelemmel a Külügyminisztérium sajátos helyzetére, nem mentesítheti a közérdekű adatok kiadásának kötelezettsége alól.

3.2. A másodfokú bíróság jogi érvelésének rekonstrukciója

A Fővárosi Ítéltáblának „tényként kellett kezelnie” a pozitív jogszabályi rendelkezések betartásával⁷ lefolytatott minősítési eljárást, ennek eredményeként hatáskörének hiányát állapította meg a minősítési eljárás és az adatok titkossá minősítésével kapcsolatos bárminemű vizsgálatot illetően, melyre az indoklás utolsó részében tett utalást. Maga a minősítési eljárás jogszerűségének bírói úton történő vitatásáról a 2009. évi CLV. a minősített adatok védelméről szóló törvény (a továbbiakban: Mavtv.) sem tartalmaz rendelkezést. A Nemzeti Biztonsági Felügyelet hatáskörébe helyezi, hogy hatósági felügyeletet gyakoroljon a minősítők felett, ellenőrizze minősítési gyakorlatukat, valamint kivizsgálja a minősített adatok védelmét érintő bejelentéseket. Döntése ellen fellebbezésnek nincs helye, a döntés bírósági felülvizsgálata kezdeményezhető.⁸ Azonban ezen rendelkezések sem biztosítanak hatékony és direkt bírói jogorvoslati lehetőséget egy vitatott minősítési eljárás lefolytatása esetén. Megállapította az eljáró bíróság, hogy a minősített adatok köre egyezik a felperes igénylésében megjelölt adatokkal, így azok titkos minőségükből adódóan jogszerűen nem adhatóak ki.

4 Kttv. 177. § (2), 178. § (1), (2), (3) bek.

5 19. P.414/2012/4.

6 Infotv. 30. § (5).

7 A minősítési javaslat és az államtitkári ellenjegyzéssel ellátott döntés iratai a per anyagához csatoltan a bíróság rendelkezésére álltak.

8 Mavtv. 20. § (2) g), h), j); 21. §.

4. A rendelkező rész és a *ratio decidendi*

Az elsőfokú bíróság ítéletében rámutat, hogy az igényelt közérdekből nyilvános adatok – mely adatok egyenkénti ilyen minőségét egyik fél sem vitatta és a Kttv. 179. § is így rendeli –, kiadásának megtagadhatóságához az Infotv. 27. § (1) és (2) bekezdésében deklarált korlátozó rendelkezés bekövetkezését igazolni kell. Elvi éllel határozott úgy, hogy amennyiben az adatok személyenként, egyenként az Infotv. 3. § 6. pont alá esnek, és törvény rendeli el közérdekből nyilvános voltát, így megismerhetőségét, jelen ügyben a Kttv. 179. §, akkor nincs korlátozó rendelkezés arra sem, hogy valamennyi közérdekből nyilvános személyes adat ne lenne kiadható.

Az első fokú bírósági eljárásban nem állt fenn az anyagi jogi körülmény, azaz a kiadni rendelt adatok minősítése nem új bizonyíték előadását jelenti, hanem a másodfokon eljáró bíróságnak „tényként kellett kezelnie”. Mivel felperes által igényelt adatösszesség megegyezik a minősített adatösszességgel, az Ítélet tábla jogerős határozatba foglalt konklúziója az Infotv. 27. § (1) bekezdésében foglalt tilalom gyakorlatban megvalósuló példája, tehát a közérdekből nyilvános adatok minősítésük okán nem ismerhetők meg.

5. A jogi érvelés kritikája

5.1. Egyedi adat kontra adatösszesség

Az első fokú bíróság nyilvánvalóan helyes következtetéseket fogalmazott meg arra nézve, hogy az információszabadság alapvető fontosságú alapjog, az Alaptörvény Szabadság és Felelősség részben a VI. cikk (2) bekezdését is hangsúlyozva. Elvitathatatlan, hogy az adatnyilvánosság „alkotmányos megalapozása kiemelt fontosságú”⁹ és tény, hogy „a tökéletes világ ma csak információs társadalomként képzelhető el”,¹⁰ mely alapelve, hogy az állam működését transzparenssé kell tenni. Az információszabadság – mint nem korlátozhatatlan alkotmányos alapjog – a jogállamiság egyik garanciájaként áll a nyíltság szolgálatában. Szubjektív alapjogként az állam kötelessége annak érvényesüléséről gondoskodni. Nem elég tartózkodni megsértésétől, a rá vonatkozó törvényeket megszorítóan kell értelmezni. Alapjog korlátozása csak törvényi felhatalmazáson alapulhat, törvény azonban alapjog lényeges tartalmát nem korlátozhatja, s át kell mennie a szükségesség-arányosság teszten is. A törvényi szabályozást vizsgálva tehát az átláthatóság korlátjának egyik szignifikáns körét az Infotv. 27. § (2) bekezdése nevesíti, mely értelmében bizonyos érdekek védelme érdekében törvényben korlátozhatják a közérdekű adatok megismerését. A korlátozottság további jelentős szeletét a minősített adatok jelentik, melyek a Mavtv. 5. § (1) bekezdésében foglalt minősítéssel védhető közérdek fennállta esetén minősíthetők a négy törvényi kategória egyike szerint.¹¹ A közérdekűség egyik esete, mikor üzleti titokra hivatkozással próbálja az adatkezelő az igényelt közérdekű adatok megismerését megtagadni.¹² A korlátozottság egyik további, igen vitatott, ám véleményem szerint annál nyilvánvalóbb és hatékony példája a döntés meg-

alapozását szolgáló adatok megismerésének elutasításában megmutatózó esetek,¹³ melyekre az Infotv. 27. § (5) és (6) bekezdése ad jogszabályi alapot, azonban ezen kérdéskör komplexitása és a vonatkozó, 2012. január 1-jétől hatályos közérdekűség-teszt alkalmazásának nehézségei jelen elemzés kereteit meghaladják. A Fővárosi Törvényszék a jogvitában helyesen kategorizálja mind az Infotv., mind a Kttv. vonatkozó rendelkezései szerint az igényelt adatok egyenkénti körét a közérdekből nyilvános adatok fogalmi csoportjába. Noha érvelésében és felperes hivatkozásában többször is utal a közszolgálati alapnyilvántartásra, amely nem azonos az igényelt adatokkal, sem azok összességével. Egyrészt sokkal tágabb az ott szereplő személyes adatok köre, sőt minőségüket tekintve érzékeny adatok is részét képezik, másrészt a Kttv. rendelkezései szerint sem arra a célra szolgál, hogy abból közérdekű adatigényléskor bárki számára adatokat szolgáltatassanak. Míg a közérdekű adatok körében valóban a megismerhetőség lehető legszabadabb lehetőségét egyetemesen kell biztosítani bárki, azaz bármilyen jellemző alapján tett megkülönböztetés nélkül valóban mindenki számára, adatigénylésének célja megjelölésének kötelezettsége nélkül, az alapnyilvántartás merőben más célokat szolgál.

A bíróság a felperes érvelésével összhangban kimondta, hogy amennyiben az igényelt adatok egyenként kiadhatók, azok összességükben történő kiadására sem lát akadályt.

Törvényi rendelkezés szerint a közérdekű adat fogalmi eleme¹⁴ a „gyűjteményes jelleg.” Felperes adatigénylése közérdekből nyilvános adat kiadására irányult, amely adatkör jogi minősége eltér a közérdekű adattól, melyet a jogvita során értelmezett jogszabályhelyek is rögzítenek az egyes adatok vonatkozásában. Fontos mérlegelni azonban, hogy egyes, konkrét személyek kiadott adatai vagy egy minisztériumban foglalkoztatottak teljes állományának bizonyos személyes adatai összessége eshet-e valóban egy megítélés alá. Jogalkotói cél az állam átláthatósága, s állampolgári jog az információs önrendelkezés e vonatkozásának érvényre juttatása, azonban a

9 Charles D. RAAB: „Information Rights in Hungary: Observations on Experience” in *The door onto the other side* (Budapest: Office of the Parliamentary Commissioner for Data Protection and Freedom of Information 2001) 197. (Saját fordítás.)

10 MAJTÉNYI László: *Az információs szabadságok, adatvédelem és a közérdekű adatok nyilvánossága* (Budapest: Complex Kiadó 2006) 35–39.

11 Mavtv. 5. § (4) bek.

12 2. Pf. 20.708/2008/7. számú ügy, Fővárosi Ítélet tábla. A médiában „Gripen-ügyként” ismertté vált eset információs jogi vonatkozását vizsgálva megállapítható, hogy a közérdekű adatok megismerésének megtagadásakor az üzleti titokra történő hivatkozásnak polgárjogi alapjai vannak és a közpénzekkel szoros összefüggésben lévő követelményeknek kell eleget tenniük.

13 2. Pf. 21.576/2006/7. sz. ügy, melyben a jogalkotás nyilvánossága kapcsán hozott mérföldkőnek tekinthető ítéletet a Fővárosi Ítélet tábla. A 2. P. 22.766/2007/26. sz. ügy, mely esetben a Kecskeméti Városi Bíróság egy képviselő testületi tag a költségvetésre vonatkozó adatigénylését minősítette az Infotv. 27. § (5) alá eső kivételnek.

14 Infotv. 3. § 5. pont.

törvényi deklarációk célja is az, hogy konkrét hatáskörgyakorlás során a visszaélés lehetőségét minimalizálja a legdemokratikusabb kontroll, az állampolgári ellenőrzés lehetőségének biztosításával. Álláspontom szerint mindazonáltal a teljes dolgozói állomány adatainak összessége minőségében és mennyiségében is túlmutat egy dolgozó adatai kiadásán, s perdöntő érvként szolgálhatott volna alperes kezében. Egy adatösszesség sosem hasonlítható össze egyetlen személy adataival, hiszen abból szűrővel olyan következtetések vonhatóak le, melyek illetéktelen személyek birtokában az állam valós, jelen esetben külpolitikai érdekeinek veszélyeztetésével járhatnak. Mérlelendő az a szempont is, hogy noha a közsférában dolgozók életre szóló hivatásának erősítése a cél, egy dolgozói állomány mégis dinamikus, változó rendszer, mely egy adott pillanatban rögzített képe, mely az éppen foglalkoztatottakat mutatja, esetenként torz következtetésekre vezethet, bár ugyanennek a fennálló helyzet adathalmazának minősítéssel történő rögzítésére sem látok kiemelten fontos, megalapozó érvet.

Montesquieu hatalommegosztás tanát az információs hatalomra történő kiterjesztésével és a bürokrácia hatalmi koncentrációja veszélyének tudatában – amelynek egyfajta előképét Bibó István már 1947-ben előrevetítette¹⁵ –, a közigazgatás legfelsőbb szervei között is kiemelt jelentőségűnek kell tekinteni és eleget kell tenni követelményeinek. Így a Külügyminisztérium sem mentesítheti magát a demokrácia egyik alapkövének tekintett kötelezettség, azaz a nyílt közhatalmi tevékenység és átlátható állami szervként való működés alól. „Az átláthatatlanságot és a hozzáférés megtagadását a közigazgatási szabálytalanság klasszikus példájának tartják.”¹⁶ Elvitathatatlan azonban, hogy a minisztérium státusa és ellátandó feladatai indokolják az ott dolgozók adatainak fokozott védelmét, még ha törvényi szinten ez nem is deklarált. Fontos megjegyezni azonban, hogy a nyilvánosságot csak olyan szintig indokolt biztosítani, míg az nem veszélyezteti a közhatalmat gyakorló munkája során érvényesülő döntési szabadságát, befolyásmentességét, véleménye szabad kinyilvánítását. A bíróság ezt a szempontot nem vette figyelembe és alperes sem hivatkozott rá, azonban álláspontom szerint megalapozott indok lehet.

5.2. A nyilvánvalóan jó döntés

A másodfokú bíróság több szempontból jó döntést hozott, természetesen nem is tehetett mást. „Polgári bíróságnak” nincs hatásköre a minősítési eljárást vizsgálni, felülbírálni, annak jogszerűségét vitatni vagy jogerősen dönteni a kérdésben. Mint az ítéletből kiderült, alperes minden iratot csatolt a minősítési eljárás jogszerűségéről, ezt a másodfokon eljáró bírói fórum tényként kezelte, melyből egyenes logikai következtetéssel alkalmazta a fennálló jogi helyzetre az egyetlen helyes törvényi rendelkezést.

Megjegyzem, a minősítés lehetőségére az első fokú bíróság is utalt indoklásában, mint olyan fenn nem álló tényezőre, mely az igényelt közérdekű adatok kiadása jogszerű megtagadásának alapja lehetne.

Noha hazánkban alapvetően nem precedensjogi alapokon nyugvó ítélkezési gyakorlat folyik,¹⁷ a konzekvens bírói dönté-

sek mérvadóak. Egyenes következtetés volna tehát, ha már első fokon nemleges döntés született volna, hiszen „ha az igénylő – egy meghatározott körben – valamennyi, az adatkezelő által kezelt adat megismerését igényli, úgy jogszerűen hivatkozik az adatkezelő általában arra, hogy a kérelem teljesítése nemzetbiztonsági érdeket sért vagy mások jogait veszélyezteti.”¹⁸ Megítélésem szerint, tekintettel az alperes Külügyminisztérium ilyen szempontból érzékeny státusára, jelen jogvitában helytálló lehetne ez az érvelés, azonban nem tartom perdöntő, meggyőző indoknak más közfeladatot ellátó szerv, például egy járási hivatal okmányirodájának teljes személyi állományát illetően. Esetről esetre megfontolandó tehát, hogy a nemzetbiztonsági érdek valóban és közvetlenül fennáll-e egyes szervek vonatkozásában.

6. Az eset jelentősége

A jogvita egyik jelentősége, hogy az első olyan, elektronikus módon elérhető nyilvános bírósági portál keresési eredménye szerint elérhető ítélet, amelyet a 2012. január 1-jén hatályba lépett 2011. évi CXII. az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról törvény rendelkezései alapján döntöttek el.¹⁹ „Elődje”, a 1992. évi LXIII. törvény időtálló és jól konstruált rendelkezéseit többnyire kisebb-nagyobb változtatásokkal átvette a közérdekű adatok nyilvánosságának szabályozása tárgyában, azonban a bírói értelmezés mindig eseti kell, hogy legyen.

A jogvita eredménye precedensértékű üzenetet hordoz. Noha az azt lezáró ítélet szerint az igényelt adatokat nem kell kiadni – egy tényszerű ok miatt –, az elsőfokú ítélet fontos rendelkezést hordoz az adat és az adatösszesség megítélésére vonatkozóan. Nevezetesen, hogy „ha az adatok személyenként egyenként kiadhatók, akkor nincs korlátozó rendelkezés arra sem, hogy akár egyenként, a kormánytisztviselők valamennyi közérdekből nyilvános személyes adatát ki lehessen adni”. E megállapítás álláspontom szerint is figyelmen kívül hagyja a minőségi különbség, azaz az egyedi adatokhoz képest azok jellemzői „összeadódásának” kritériumát, bár a közérdekből nyilvános adatok fogalmi körében a jogszabályi környezet valóban nem tesz különbséget adat és azok kimutatáskénti összesség között.

Érdemes a felperes által tett észrevételek esetleges jogfejlesztő jellegét is kiemelni. A minősítési eljárás kapcsán két

15 BIBÓ István: *Az államhatalmak elválasztása egykor és most*, Akadémiai székfoglaló 1947. jan. 13-án; mek.oszk.hu/02000/02043/html/290.html.

16 Alexander DIX: „The influence of Hungarian Freedom of information legislation abroad – The Brandenburg example and experience” in *The door onto the other side* (Budapest: Office of the Parliamentary Commissioner for Data Protection and Freedom of Information 2001) 234. (Saját fordítás.)

17 Zódi Zsolt: *A bírósági ítéletek hivatkozási gyakorlata a statisztikák tükrében* című cikkében erről részletesen, JeMa 2012/3.; <http://jema.hu/index.php?o=10&optenadmin=&fszam=11&fev=2012>.

18 BH 2009. 81.

megfontolandó kérdéskörre is rámutat. Az egyik, hogy alperes az igényelt adatösszességgel megegyező adatokat tartalmazó kimutatást minősítette, azonban ettől az egyes adatok – és felperes szerint az adatösszesség is – közérdekből nyilvános marad. Véleményem szerint helytálló és jogszerű az érv azon része, hogy az egyes konkrét személy közérdekből nyilvános adata valóban ilyen minőségű marad a minősítési eljárást követően is, azonban adatösszességként ismét csak más adatminőség része, kimutatáskénti összességének megismerése a titkos minősítése okán nem is lehet kérdéses.

Felperes ugyancsak kiemelt érdemlő észrevétele, hogy az adat keletkezéséhez viszonyítottan utólagos minősítési eljárás lefolytatása az információszabadság érvényesülésének gátja lehet, melyben egyetértek érvelésével. A Mavtv. valóban nem tartalmaz rendelkezést a minősítési eljárás megindítására vonatkozó határidőt illetően, illetve erre irányuló egyéb feltevést, ezért volt lehetséges a peres eljárás alatt is minősíteni a vitás kimutatást s így nagymértékben determinálni a per kimenetelét. Érdemes volna tehát megfontolni egy esetleges jogalkotói, illetve jogalkalmazói lépést az irányban, hogy az ezen ponton észlelhető és kihasználható, a jogrendszerben fennálló rés az információszabadság minél eredményesebb érvényre juttatásának céljából megszűnjön. A Mavtv.-ben nincsenek a minősített közérdekű adatra vonatkozó közérdekű adatigénylés elutasítása esetére jogorvoslati speciális szabályok, és speciális szabályok az igénylés vonatkozásában sincsenek, az adatok megismerését is azok személyi körére szűkíti, akinek az „az állami vagy közfeladata ellátásához feltétlenül szükséges”. Amint jelen jogvitában is látható, a minősítő és a rendes bíróság jogköreinek és hatásköreinek elmosása, illetve elvonása nélkül az előbbi eljárása az utóbbi hatékony eljárását, sőt valós, tényle-

ges döntési kompetenciáját megsemmisíti. A törvényi szabályozás hiányosnak tekinthető, mivel az Infotv. adatigénylési és ehhez kapcsolódó jogorvoslati szabályai alapján nincs lehetőség a nyilvánosságkorlátozás ezen módja esetére hatékony és lényegi bírói jogorvoslatra.

Mivel szerintem a minősítési eljárás megindításának időbeli korlátozása, meghatározása nem lehetséges vagy más jelentős érdekek és jogok sérelmével járhatna, és a rendes bírósági jogorvoslat nem alkalmas a hatékony jogorvoslatra – sem jog, sem megalapozott döntési lehetősége nincs –, ezért egy más speciális jogorvoslati forma kidolgozása válhat szükségesé. Gyakorlatias megoldásnak tartanám, ha egy jogalkotói lépéssel – törvénymódosítással – a már peresített iratokra vonatkozó minősítési eljárás megindítása kizárt, tilalmazott volna. Érdemes lenne megfontolni a minősítés és a minősített adatok megismerhetőségére vonatkozóan – hasonlóan az Infotv. döntés megalapozását szolgáló adatok esetén – a közérdekűség-teszt bevezetését, melyet számos mértékadó nemzetközi példa igazol.²⁰

Maksó Bianka V. évf. joghallgató • Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar • maksobius@freemail.hu

19 A keresés helye: birosag.hu/ugyfelkapcsolati-portal/anonim-hatarozatok-tara.

20 Egyik legkimunkáltabb az ausztrál gyakorlat. A Howard tényezőkről részletesen: Brendan BATEMAN – Trisha CASHMERE: *Internal working documents and FOI*; www.claytonutz.com/publications/newsletters/government_insights/20070112/internal_working_documents_and_foi.page.